

Ameriško delavstvo bodo skušali privezati k vojni mašini

Federalni vojni department je objavil mobilizacijski načrt. V slučaju izbruha vojne se morajo ameriški delavci odreči vsem pravicam; tudi delavska sekcija 7-A v zakonu obnove, če bo še obstala, mora biti razveljavljena. Industrijski magnet bode sodelovali pri mobilizaciji. Green je presenečen nad tem načrtom in napoveduje odpor organiziranega delavstva.

Washington, D. C. — (FP).

V smislu načrtov vojnega departmenta bodo delavci privezani k vojni mašini, kadar se bodo njih gospodarji odločili za ponovno svetovno klanje. To je jasno povedal na zaslišanju pred senatnim odsekom, ki preiskuje trgovino z orožjem in municijo, polkovnik C. T. Harris, visok uradnik vojnega departmenta. Pravica organiziranja, ki jo garantira delavcem točka 7-A zakona obnove, bo preključena, je Harris namignil. To je potrebno, "ker v vojnem času ne more nihče služiti dvema gospodarjema".

V prihodnji vojni se bo gledalo na to, da bo delavstvo podvrženo strogi disciplini. Po načrtih vojnega departmenta bo treba posebne paznje, da ne bodo prizadeti profitarji. Pogodbe vojnega departmenta bodo določevale primerne profite, je rekel Harris, zaeno pa naglašal opozicijo departmenta proti podzavljenju municijske industrije.

Avtoritete, ki sedaj izvajajo industrijske pravilnike, naj bi sodelovale tudi pri mobilizacijskem programu, je bilo Harrisovo mnenje. Vojni department je posvečal tem avtoritetam posebno pozornost v zvezi z njegovimi vojnimi načrti. Iz tega je razvidno, da ima vojni department veliko zaupanje v člane odborov za izvajanje pravilnikov, ki so skoraj izključno v rokah industrijskih magnatov.

William Green, predsednik Ameriške delavske federacije, je bil presenečen nad sugestijo, da je treba preklicati delavske pravice v prihodnji vojni. Rekel je, da v zadnji svetovni vojni ni bil napravljen noben tak poskus, pač pa se je kolektivno pogajanje vršilo z večjim zamahom. Green je poudaril, da se bo delavstvo borilo proti vsakemu poskusu kratenja pravic tako v vojnem kot v mirnem času.

Podržaj bo kmalu v Ameriki

Dunaj, 9. jan. — Slovenski puštolovec Ivan Podržaj, bivši častnik v jugoslovanski armadi, ki ga hočejo imeti newyorške oblasti v zvezi s pogrešano Agneso Tufverson, ameriško odvetnico, se bo čez teden dni vkrcal na parnik President Polk, ki bo odplul iz Genove proti Ameriki.

Podržaj, čigar ekstradicijo je dovolila avstrijska vlada in ki je obtožen bigamije, bo na potovanju spremljal detektiv Jacob Weisenstein, član newyorške policije.

Podržaj je bil poparjen, ko je bil obveščen o ekstradiciji. Weisenstein je avstrijskim oblastem predložil fotostatično kopijo poročnega dovoljenja, ki je bilo izdano v Londonu, s katerim je dokazal, da je bil Podržaj poročen s Suzanno Ferrandovo v tistem času, ko je poročil tudi Agneso Tufverson.

Zadružno podjetje povečalo promet

Lawler, Minn. — Zadružna prodajalna v tem mestu, članica Farmarske zadružne zveze, izkazuje povečanje prometa za 42 odstotkov v enajstih mesecih lanskega leta v primeri z isto dobo 1. 1933.

Domače vesti

Adamič obišče Illinois

Chicago. — Pisatelj Louis Adamič bo 30. januarja v Springfieldu, kamor ga je povabil neki klub. Tamošnji rojaki so se obrnili nanj, da bi tudi nje posetil v Slovenskem domu. Adamič se bo gredoč ustavil v Chicagu.

Pogrešanega rojaka našli mrtvega

Albia, Iowa. — Franka Rozanca, o katerem je bilo poročano, da je svoj denar razdelil med nečake in potem odšel neznan kam, so na novega leta dan našli mrtvega. Vzel si je življenje s dinamitom. Doma je bil iz Martinjaka pri Cerknici in član SNPJ.

Izginola rojakinja najdena mrtva

Cleveland. — Dne 2. novembra je izginila 36-letna Freda Vidmar, zdaj po dveh mesecih so pa našli njeno truplo v potoku Euclid, zmrznjeno v ledu. Ker ni bilo na trupu nobenih znakov kakšnega nasilja, je mrliški ogled konstatiral samomor. Pokojnica je pred kratkim pred smrtjo prestala dve težki operaciji in zdravniki so rekli, da ni dosti upanja na okrevanje. To jo je najbrž poglavo v smrt. Zaprta je bila, starša, dva brata in tri sestre.

Nov grob v starem kraju

Diamondville, Wyo. — Mary Turk je prejela žalostno vest, da je v Zagorju na Notranjskem umrl njen oče Anton Zele v starosti 72 let. V Ameriki zapuščila dva sinova in hčer, v starem kraju pa tudi dva sinova in hčer.

Nagla smrt člana

Ambridge, Pa. — Dne 6. t. m. je nagla smrt zadela Louisa Grozdeka, znanega trgovca in člana SNPJ ter SSPZ. Prejšanji dan v soboto je ves dan delal v svoji prodajalnici, v nedeljo zjutraj ob dveh je pa že bil mrtev. Star je bil 34 let in doma iz Cerkel pri Krškem. Bil je zelo aktiven društvenik in imel je široko poznanost tudi med ljudmi drugih narodnosti. Zapuščila žena, hčerko, brata in dve sestri.

Mussoliniju diše oljni vrelci v Abesiniji

Washington, D. C. — Pred nekaj tedni se je Mussolini spraval nad Abesinijo in navedel je razne razloge za svojo bojevitost, toda pravi vzrok je prišel šele sedaj na dan. V Abesiniji v bližini meje italijanske kolonije so bili namreč odkriti bogati oljni vrelci, katerih bi se Mussolini rad polastil, zato mu ni nič mar, če zaradi olja izgubi nekaj tisočev Abesincev in Italijanov življenj.

DVE DRUGI PRIČI NASTOPI PROTI HAUPTMANNU

Flemington, N. J. — Torej je bil spet slab dan za Hauptmanna med nadaljevanjem obravnave. Dve novi državni priči sta pokazali s prstom nanj.

Prva priča, taksijski sofer Joseph Perrone iz Bronx, je nastopila zelo dramatično. Perrone je stopil k Hauptmannu, mu položil roko na ramo, ga pogledal ostro v obraz in zaklical: "Ta je, ta je pravi!" Hauptmann je pa zarezal vanj komaj slišno: "Lažnik!"

Perrone je pričal, da mu je Hauptmann izročil noto za dr. "Jafsieja" Condona dne 12. marca 1932, dvanajsti dan po izgonu Lindberghovega otroka.

Druga priča je bil Amandus Hochmuth, 87-letni starič s sivo brado, ki je povedal, da je videl Hauptmanna, ko je počasi vozil avto mimo Lindberghovega posestva dne 1. marca 1932. V noči tega dne je bil otrok ukraden. Hauptmann je bil sam v avtu in v zadnjem delu avta je bila zložena lešava. Tudi Hochmuth je korčel tik k Hauptmannu, ga dobro pogledal in dejal: "Da, ta je bil".

Prihodnja in najvažnejša priča za državo bo dr. "Jafsie" Condon, ki je izplačal \$50,000 Lindberghovega denarja ugrabitelju otroka.

Huda zima v Rusiji in na Poljskem

Riga, Latvija, 9. jan. — Poročilo iz Moskve se glasi, da je mesto obšel silen mraz, 63 stopinj pod ničlo Fahrenheita. Ameriška diplomatska reprezentacija prvič občuti posledice polarne zime v novo zgrajenem sovjetskem hotelu, v katerem je nastanjena. Rekordni mraz je povzročil pravo paniko med gosti in se pritožujejo glede razpoka, ki so se pojavile v stenah, o zamrzlih vodnih ceveh in drugih posledicah mraza. Spati morajo v obleki in vrhnjih suknjah in nekateri so se že izselili v druge prostore, ki jim nudijo več zavetja pred mrazom.

Varšava, 9. jan. — Ledeni val, ki je obšel ruske stepe, se je raztegnil tudi na Poljsko. V Vilni je živo srebro v toplomeru padlo na 27 stopinj pod ničlo in po vsej zapadni Poljski je hud mraz. Dosedaj je mraz zahteval 20 življenj v poljskih vaseh, v Varšavi pa je ozeblo nad 600 oseb.

23 žrtev železniške nesreče v Rusiji

Leningrad, 9. jan. — Sedaj je ugotovljeno, da je 23 potnikov izgubilo življenje v ponedeljek, ko sta trčila dva vlaka skupaj v Torbinu, blizu Leningrada. 56 potnikov je bilo težko ranjenih, 23 pa je dobilo manjše poškodbe.

Preiskava, ki so jo odredile sovjetske avtoritete, je dognala, da so za nesrečo odgovorni strojevodja, kurjač in sprevednik strojevodja, ki se niso zmenili za varnostne signale. Trije železniški uradniki so tudi obtoženi krivde.

Vsi železniški uslužbeni, ki so bili aretirani, bodo prišli pred sodišče v Leningradu na obtožbo zanemarjanja dolžnosti. Ako bodo spoznani krivim, bodo ustreljeni.

NAJEMNIŠKIM FARMARJEM PRETIJO EVIKCIJE

O zadevi bo imelo končno besedo sodišče

POLDRUGI MILIJON V KRIZI

Knoxville, Tenn. — Da li se sme poldrugi milijon najemniških farmarjev v južnih državah organizirati v Tenant Farmers uniji, bo odločila procedura, ki se je pričela na sodišču okruga Polk. Ustanovljena je bila organizacija, ki jo tvorijo liberalni profesorji in katera se je zavzela za te ljudi, katerim groze evikcije.

Tožba, ki je bila vložena proti lastnikom velikih farm, temelji na določbi v pogodbi, ki je bila sprejeta med njimi in federalno vlado, in se glasi, da morajo lastniki obdržati "normalno" število najemnikov in drugih delavcev pri delu na farmah, drugače ne morejo biti deležni odškodnine in zvezi z redukcijo pridelkov.

Kljub tej proviziji, lastniki farm nečejo deliti dobrot, katere jim je federalna vlada poklonila, za najemniki in tisočim pretijo evikcije aredi zime. Omenjena unija je bila ustanovljena v interesu najemnikov in poljedelških delavcev, ki zahtevajo pravico kolektivnega pogajanja za dostojne mezde in izboljšanje delovnih razmer. Lastniki preganjajo organizatorje te unije in mnogo jih je bilo že aretiranih in tepenih. Vzile opoziciji in nastitju izkazuje organizacija velike uspehe v takozvanem bombažnem pasu.

William R. Amberson, profesor na tenesijski univerzi in načelnik obrambnega odbora, je dejal, da je enforziranje omenjene točke v pogodbi med federalno vlado in lastniki farm prav tako velike važnosti za najemniške farmarje na jugu kakor točka 7-A zakona gospodarske obnove.

Unijski vodja do bil državno službo

San Francisco, Cal. — Governor Merriam je imenoval Edward L. Nolana, bivšega predsednika sveta stavbniških unij v San Franciscu, za državnega delavskega komisarja.

Domneva se, da governor hoče s tem imenovanjem potolažiti organizirane delavce v San Franciscu, ki so ga silno kritizirali, ko je poslal miličnike proti pristaniščnim delavcem, ko so zastavljali zadnjo pomlad.

PRIHODNJO NEDELJO JE PLEBISCIT V POSAARJU

Saarbruecken, Posaarje, 9. jan. — Posaarska dolina je pripravljena na plebiscit ali ljudsko glasovanje, ki se vrši prihodnjo nedeljo, 13. januarja na temelju versajke mirovne pogodbe in ki odloči, dali Posaarje ostane trajno pod upravo Lige narodov, kakor je bilo zadnjih 15 let, ali se pridruži Franciji ali pride nazaj pod Nemčijo.

Plebiscit se vrši pod strogim nadzorom Lige narodov. Upravičenih volilcev v Posaarju je 556,200; k temu so priložili tudi oni, ki so bili državljanji v tej dolini ob času sklepanja o plebiscitu in ki so danes izseljeni drugam, če se hočejo poslužiti te pravice in priti domov volit. Vse glasovnice so bile tiskane v Ženevi in poslano bodo v Posaarje en dan pred plebiscitom v vojaških avtotrkih. Glasovnica ne sme biti objavljena v nobenem časopisu. Vsi volilni uradniki morajo biti inoemci. Teh bo okrog 900, ki bodo uposleni na 860 voliščih. Med volilnimi uradniki je en sam Američan, ki je James K. Pollock, profesor političnih znanosti na michiganski univerzi. Drugi volilni uradniki so: 365 Holandcev, 200 Švicarjev, 220 Luksemburčanov, 5 Dancov, štirje Angleži, trije Italijani in po en Šved ter Portugalec. Vsak volilni uradnik dobi 1000 frankov (\$66) plače in povrnitev voznih in drugih stroškov.

Posaarski Nemci morajo absolutno držati roke proč; edino pravico imajo, da glasujejo in nič drugega. Na voliščih je prepovedana vsaka agitacija. Tudi polcija je inoemška, katere že kontrolira Posaarje. Semkaj je prišlo 3300 angleških, italijanskih, holandskih in švedskih vojakov, ki imajo paziti na red in mir, ne smejo pa pokazati nobene pristranosti. Tudi visoki uradniki do najnižjih na voliščih morajo postopati v smislu najstrožje nevtalnosti.

Tesarji v kampa-nji za šesturnik

Bremerton, Wash. — Tukajšnja tesarska unija je otvorila kampanjo za šesturni delovnik in znamenja kažejo, da bo uspešna. Pogodba, ki poteče v prihodnjem mesecu, določa \$1.12 na uro.

Napovedujejo vladno lastništvo železnice

Chicago. — Na zborovanju članov znanstvene organizacije so govorniki naglašali, da lastniki privatnih železnice niso zmogni rešiti obstoječih problemov in da je edini izhod vladno lastništvo železnice.

Nova mirovna konferenca bo v Rimu

Baje bo važnejša ko zadnja v Versaillesu

London, 9. jan. — Mnenje britske vlade je, da bo že v tem mesecu ali v začetku februarja sklicana nova mednarodna mirovna konferenca, ki bo najvažnejša od konference v Versaillesu. Vršila se bo v Rimu in bo rezultat francosko-italijanskih dogovorov, ki sta jih pravkar sklenila premier Mussolini in Pierre Laval, francoski zunanji minister.

Potreba take konference izvir iz dveh značilnosti novih dogovorov. Ena teh je garancija neodvisnosti in integralnosti Avstrije, kar morajo odobriti vse sosede Avstrije, vključno Nemčijo. O podrobnostih take garancije se bo razpravljalo na konferenci zainteresiranih držav. Večje važnosti pa je vprašanje vrnitve Nemčije v Ligo narodov in priznanje njene oborožitve na podlagi enakopravnosti. To vprašanje bo moralo biti rešeno med Nemčijo in drugimi državami.

RIMSKI PAKT NE PRIZNAVA NEMČIJO OROŽNE ENAKOSTI

Francija poklonila Italiji veliko ozemlje v zapadni Afriki. Francosko-italijanski sporazum bo morda ublažil napetost med Italijo in Jugoslavijo

Rim, 9. jan. — Da Francija in Italija ne bosta priznali Nemčije enakopravnosti v oboroževanju, se je izvedelo sinoči, ko je francoski zunanji minister Pierre Laval odpotoval iz Rima proti Parizu, noseč s seboj dokumente, ki sta jih podpisala on in premier Mussolini.

Uradni komunikacije, vsebujoče detalje sklenjenega mirovnega pakta in francoske koncesije Italiji ter svedeno izjavo, da bosta obe državi skupno delovali za ohranitev evropskega mira, vključno z značilnim odstavek, v katerem je rečeno, da se bosta Francija in Italija držali deklaracije, ki je bila objavljena 11. decembra 1932 in govori o pravicah enakopravnosti. Obe državi zagovarjata stališče, da ne sme nobena država modificirati obilgav, ki se tičejo oboroževanja, v slučaju pa, da se ta možnost pojavi, se bosta posvetovali druga z drugo.

Znano je, da je Nemčija na podlagi omenjene deklaracije ponovno poslala svoje reprezentante na razorožitveno konferenco v poletju 1. 1932. Deklaracija je namreč priznala Nemčiji teoretično enakopravnost oboroževanja, kar pa naj bi se doseglo postopoma, z razorožitveno močno oboroženih držav in delnim povečanjem oborožene sile Nemčije.

Od tistega časa je Nemčija stalno povečevala svojo oboroženo silo in Italija smatra to za kršitev omenjene deklaracije, toda kakšne korake nameravata podvzeti Francija in Italija v tem ožiru, ni bilo pojasnjeno.

Dobro poučeni krogi menijo, da Francija in Italija ne bosta priznali ponovnega oboroževanja Nemčije razen v primeru, če se odloči za podpis pakta, ki prepoveduje intervencije, ki bi predloženi Avstriji in njenim sosedom — Češkoslovanski, Italiji, Ogrski in Jugoslaviji — in se vrnila v Ligo narodov.

Uradni komunikacije govori tudi o koncesijah, ki jih je Francija dala Italiji. Laval je pristal, da dobi Italija 44,500 kvadratnih milj ozemlja v francoski zapadni Afriki. Dalje ji je obljubil dovolj teritorija v Somaliji, da bo Italija lahko dominirala morsko ožino pri Babel-Mandebu, ki veže Rdeče morje z adenskim zalivom in otokom Dommerrah.

Francija je dalje pristala, da italijanski prebivalci v Tunisu lahko obdržijo italijansko državljanstvo do 1. 1965. Otroci italijanskih staršev, ki bodo rojeni do 1. 1945, bodo italijanski državljanji, od tega leta do 1965 pa lahko izbirajo med francoskim in italijanskim državljanstvom.

Napovedujejo, da bo francosko-italijanski mirovni pakt ublažil napete razmere med Italijo in Jugoslavijo. Ugoden odmev je prišel že iz Avstrije, Ogrske in držav male antante. Vse te države so sedaj zaposlene s proučevanjem predloženega pakta, ki prepoveduje intervencije.

Napol uradni list "Giornale d'Italia" je objavil uvodnik, v katerem se bavi z dogovori, ki sta jih sklenila Laval in Mussolini. List naglašja, da ti dogovori potrjujejo, da ni nobenega razloga za sumničenja, ki so bila umetno ustvarjena v državah male antante, zlasti pa v Jugoslaviji, o italijanskih tendencah, ki bi stremele po hegemoniji in monopolih v Avstriji in v donavski kotlini.

Državne pogrebne svečanosti za Sergejem Kirovom na Rdečem trgu v Moskvi. Kirova je ustrelil Leonid Nikolajev, ki je bil nedavno eksekutiran.

V interesu zdravja

Lekarna v jedeh

Senzacionalna odkritja o zdravilnih močeh na ših vsakdanjih jedi

Pariški zdravnik dr. Kermorgant je pred

medavnim odkril v pljučih snov, ki ima veliko vlogo za odpravo tolišče. Ekstrakt iz pljuč prekomerno tolišče v telesu naravnost raztaplja, kar pospešuje notranje zgorevanje. Efekt se ne kaže samo na kazalcu tehtnice, temveč tudi na splošnem zdravju.

povečanem izdihavanju ogljikovega dvokisa
 kar je znak povečanega dihalnega dela v tkivu.
 Ta snov pa ne pospešuje samo oddaje ogljikovega
 dvokisa, temveč tudi sprejemanje kisika.
 Da se dade torej pljuča uporabiti kot tečaj
 in koristna jed za odpravo prekomerne tošče
 ali z drugimi besedami kot jed, ki ohranja vitko
 ko linijo, sledi brez nadaljnje iz tega odkritja
 ja francoskega zdravnika. Napravil je tudi
 dokazilni poskus. Znamo je, da se nagibajo
 pevik iz se neznane vzroka k debelosti. T
 je zelo neprijetna stvar in ko mu je neka me
 njimi zaradi tega potopila, ji je dal pljučne
 ekstrakta. Pacientka je postala v resnici bol
 vitka, a poleg tega je imel dobiček tudi nje
 glas. Pljučna jed poveča namreč tudi zračn
 volumen in to ne more biti nobenemu glasu
 škodo.

Poznamo pa še mnoga običajna živila, ki so lahko s primerno dieto rabila kot zdravihrana. Med nje spada čebula. Že davno smo vedeli, da je čebula sicer neblaga dišeča, a zdrava za jed. Prof. Prelsackovič z zavoda za notranjo sekrecijo v Harkovu pa je sedaj odkril varok, zakaj je čebula zdrava. Našel je namreč v njej snov, ki učinkuje prav tako kakor spolni hormon možganskega podaljška. Mladim živali je čez noč napravila zrele, ostarele pa pomladila. V bodoče utegne torej čebula imeti še veliko vlogo v pomlajevalni praksi.

Nekaj podobnega je s papriko. V nji je o
kril prof. Szent Gyorgy iz Budimpešte veliki
množine vitamina C. Nekoč so mislili, da
risti ta vitamin samo proti skorbutu, to
madžarski učenjak je s številnimi poskusi
gnal, da odpravlja ta snov še celo vrsto drug
bolezni, ki niso s skorbutom v nobeni, vs
vidni zvezi. Vrhu tega je mogoče vitamin
iz paprike pridobivati danes v poljubnih m
činah.

Vitamin A, ki ga danes pridobivajo iz korenja in so mu spočetka pripisovali samo to, da zadržuje izsušitev roženice, se je izkazal, k čudežno lečilo za rane. Bouillon iz teletčje srca vsebuje srčni hormon, ki je izborno sredstvo za bolnike na srcu, želodec in jetra rabi proti slabokrvnosti, sirova živalska kri proti boleznim Basedowa, sirova vranica proti tuberkulozi v govtancu, mlečni obkladki proti trdovratnim oteklina, sirovi možgani in obla proti živčnosti in slabomumnosti, vrančna jela proti otroški bledenosti.

Tako imamo v vsakdanjih jedeh za celotno karno najučinkovitejših zdravil, ki nam običajno ne koristijo posebno samo zato, ker jih ne znamo ob pravem času uporabiti na pravih mestu.

Jugoslovanščina pri kosilu

Ljubljana. — Sedel sem pri kosilu v eni izmed tukajšnjih menz, ko pride večja skupina mladih gospodov, očitno tujcev. Trije od njih prisedejo k moji mizi.

Bili so mladi fantje, najmlajši je utegnil biti kakih šestnajst let, najstarejši kakih dvajset. Govorili so hrvatski, glasni niso bili preveč, in sploh so delali vtis dobro vzgojenih ljudi.

"Po juhi je treba izbrati pečenko in prikuh. Jedinli list je na razpolago. A kaj, ko je s stavljen v slovenščini!

"Ocvrta piška — šta može ovo da bude vprava najmlajši, tisti, ki mi je sedel nasprotno

"Da nije možda 'pohano pile'?" ugriba drug

"A šta je dunajski zrezek?" se spet oglašuje

"Vineršnicel!" mu razložil tretji, ki je bil deti, sodeč po samoumevnosti, s katero je rekel to prelepo besedo, še najbolj podkovan mednarodnosti žlahtnih kuhinjskih izdelkov. Toda pri ocvrti piški je bilo tudi njegove m drosti konec.

Prisla je streljajka. Treba se bo odločiti. Z
stran dunajakega zrezka so se hitro sporaz
meli. Gospodična je namreč videla, koliko
ura, pa je sama povedala, da je onegavi st
zak 'vineršnicel'. S krompirjem in mešano s
lato je potem še precej hitro šlo in brez u
banja. Norečen problem je na še zmerom osta

ocvrta piska. Ubogi moj sosed nasproti se k
ni mogel odtrgati od te skrivnostne jedi.
kaj mu je menda pravilo, da bo to res "pohab
pile", ki mu je bilo videti posebno pri žejod
Toda tvegati se pa vsceno ni upal — kaj pa
mu prinese bog si ga vedi kakšno nemaru

Siromaček, mladi se mi je zasmilil. Poved sem mu, da je ocvrta piška res "pohano pilo". Njegov hvaležni pogled me je vsaj malo poplačal za trud, ki sem si ga dal, da sem spravljal jezika piščancevo jezikovno barbarščino.

Stroj, ki rešuje enačbe

Sovražnikom, ki se dviga
zadnje mesece proti sovjetom

drihal s kladivom in pozival k
redu. Toda navzadi se dolgo ča
za niso zmenili ne za kladivo ne
za pozivanje.

Pred kongresom so važne zahteve ameriškega naroda, v koliko bi pa bodo upoštewane v pri delovnega ljudstva, bo pa pokazala bližnja bodočnost. Moje mnenje je, da ne bo vsem poročili. Kakor so si delavci postali tako bodo ležali. Če bi bili praznadjih volitvah poslali v postavljanje urade namesto demokratov in republikancev svoj delavske zastopnike, se bi red delavske želje izpolnile.

Kmalu pride čas, ko se bo delavstvo združilo v eno stranko. Če združitev ni lahko že davno funkcionirala in nauk Karl Marks bi bil že uresničen, ako ne bi bilo toliko razčelnih mišljenj, denunciantstva, spodbijanj in očitanj med delavskimi voditelji širom zemeljske obkopa vse le na škodo trpetega naroda. Delavci, podajmo si roke in naprej rama ob rami za naše pravice!

Louis Pavlenich, 258.
Zbor "Jugoslavija" obnovi val
Johnstown, Pa.—Pevci in pev

se slovenskega pevskega zboru "Jugoslavija" so sklenili na svoji redni seji dne 30. dec. 1934 da bodo zopet pričeli s pevskimi vajami. V ta namen pa bo sklenjena še ena seja, ki se bo vršila dne 20. januarja ob 4. popoldnev. v Slovenskem delavskem domu na Moxhamu po seji soc. klub. Pevski zbor "Jugoslavija" val vse svoje stare pevce in pevke ter druge rojake in rojakinje, ki jih veseli slovenska pesem. Ta velja za stare in mlade. Na

20. jan. se bo izbral pevovod,
in določil dan, kdaj se bodo vr-
le vaje.—Joseph Rogelj, tajnik

Toronto dobilo soc. župana
Oshawa, Ont.—Toronto, Ont.
ki je drugo kanadsko mesto
šteje 800 tisoč prebivalcev,
dne 1. jan. 1935 prvič v svoji
 zgodovini dobilo socialističnega

župana. Ta mož je socialist J. mes Simpson, ki je prišel v K nado leta 1888, ko mu je bilo let in je sedaj star 61 let. Sed si je priboril mesto župana v te velikem mestu. Bil je vedno d

boril za pravico. Bil je večletni član Canadian Labor stranke. Sedaj ga je z mnogimi glasovi podprla federacija Coboprat Commonwealth. Ta stranka ima slično platformo kot so

stranka. Njen glavni voditelj J. S. Woodsworth, ki je bil rokodelstvu toolmaker. On bil njen ustanovitelj in je še danes glavni voditelj Cooperati Commonwealth Federation Canada.

Kandidatje za župana v tem mestu so bili štirje. Simpson je porazil konservativca, liberalca in komunista. Komunistični županski kandidat je bil A. Smith, večletni duhovnik. Leta 1918 sta John Green, sedanji

1915 sta John Green, sedanji specialistni župan mesta Winnipeg, in Smith vodila generalstavko v Winnipegu. Radi tega 'greha' sta presedela vsak po eno leto v ječi. Green je sedaj, kot je rečeno, soc. župan Winnipeg.

Takih slučajev, kot so zgoraj navedeni, je prav malo v Kanadi. Smith, član Canadian Labor Defense League in je še vedno duhovnik in komunist tudi.

Nov pevski zbor
Waukegan, Ill.—Seja, ki so jo sklicali za ustanovitev pevskega zbora, je bila uspešna.

smo dneve za vaje. Na drugem sestanku se je priglasilo nad oseb obojega spola na petje. Pričakujemo najmanj 50 pevčev. Vsaj tako izgleda po mojem navdušenju, da jih bo

Pevske vaje se bodo vršile v petek 11. jan. ob 7. zvečer v SND, soba št. 2, in sicer samo za moške. V ponedeljek 14. jan. ob 7. zvečer pa samo za ženske. Učitelj petja je g. Pavel Št.

Torej, pevci in pevke, pristopite k našemu pevskemu zboru! Pristopnina je prosta in tu drugih pristojbin ali stroškov neobdela ni nobenih, razen za

—Federal Pictures.

Na svidenje na vajah!

kami. Ta čas gradita izumitelja pripravo,

John Raskob (levo) in Colby M. Chester sta se sedla na konferenci bizniških magnatov v White Sulphur Springsu, W. V. Na tej konferenci so se magnatje izrekli za drastično redukcijo rola in svobode volenizma, da bi postali edini kladenci.

Na svidenje na vajah!

(Izvirna poročila iz Jugoslavije.)

VULCANIA 12. jan. - SATURNIA 21. feb. - ROMA 9. marca in 20. apr.
 Poslednje se na hitro voluje in odločitvi ter ekonomije, da agente DIREKTHO linea
 včasih predstavijo vlakom. MILO PODNERJE SOLNINE JERNE VOJNE
 potovanja na odločitvi in pri slabi modrosti agencij, priteljske potrošne in
 izvesta kuhinja
 Preko Genova - v 15 urah v Jugoslavijo
REX (svetovno najhitrejši parnik) 2. feb., 27. feb., 30. marca
CONTE DI SAVOIA 19. jan., 13. feb., 16. marca
 Oglasite se pri kateremkoli našem agentu ali na:
333 N. Michigan Ave., Chicago, Ill.

Maksim Gorki:

MATI

SOCIALEN ROMAN

PRVI DEL

I.

Vsako jutro vreči in tuli nad delavskim predmestjem v sajastem, plinatem zraku fabrika piščalka, in, pokorni pozivu varne sile, se iz malih sivih domov nemirno, kakor prepodeni šurki, usipajo na ulico mrki ljudje, ki niso utegnili s spanjem okrepčati svojih udov. V hladnem svitu hite po ozki netlakovani ulici k visokim kamenitim kletkam, in tovarna jih čaka z ravnodušno gotovostjo, razsvetljuje jim blato cesto s svojimi debelimi, štiriglatimi očmi. Blato cmoka pod nogami, kakor da bi se jim posmehovalo. Razlegajo se hrupavi klci zaspanih glasov, razdraženo zmerjanje pretrasa zrak, in ljudem nasproti plavajo zamolkli zvoki—težki ropot strojev, nezadovoljno godrnjanje para. Srepa in čemerno se vzdigujejo iz predmestja visoki črni dimniki—kakor debele palice.

Zvečer, ko sonce zahaja in ko se na oknih utrjenih zaleskečejo rdeči žarki njegovi, bruhe tovarna ljudi iz svojih kamenitih nedrij kakor podelano blinido; sajasti, črni obrzi, z bleščicami gladnimi zobmi, hite zopet po ulicah in pušajo v zraku gost smrad po strojnem salu. Zdaj so njih glasovi odziveni in radost zveni iz njih—za danes je končano delo na galeji, doma jih čaka južina in oddih.

Dan je poizra tovarna, stroji so izsesali iz človeških mišic toliko sile, kolikor so je potrebovali. Dan je brez sledu bil izbrisani življenja, človek se je za korak zopet približal avdiju grobu, a tik pred seboj vidi naslodo od diha, radosti zakajene krme in—zadovoljen je.

O praznikih spe ljudje do desetih, potem se solidni in oženjeni ljudje praznično oblečejo in gredo k maši; spotoma se hudejejo nad mladino zastran njene mržnje do cerkve. Iz cerkve se vračajo domov, jedo paštete in ležejo zopet spat do večera.

Utrujenost, tekot let nakopičena, jim je ugrabil tek: da ga vzpodbude, mnogo pijo, držeč onemogli železce z ostrim žganjem.

Zvečer leno pohajkujejo po ulicah, in kdor ima galoše, jih natakne, četudi je suho, in kdor ima dežnik, ga nosi seboj, četudi niso sonce s neba.

Ce srečajo drug drugega, govore o tovarni, o strojih, kolnejo mojstre,—govore le o tem, kar je v vsakdanjem delu v zvezi. Posamezne iskare neokretnih, slabotnih misli se komaj posvetijo v tej dolgočasni enolčnosti. Prišedši domov se pripravijo z ženami in pogosto jih pretepajo, ne da bi se jim smilila pest. Mladina poseda po krčmah ali pa vasuje drug pri drugem, igra na harmoniko, prepeva umazane pesmi, pleše, kvanta in pije. Utrujeni od vsakdanjega dela se ljudje hitro upijajo, in v prsih vseh se zbujata nezamisliva, bolesta razdraženost, ki kaže duška. Iščo za vsako ceno prilike, da izstesejo to nemirno čustvo, se ljudje kar iz norije in preostnosti udarijo z zverinako srditostjo. Tako se začnajo krvavi tepeži. Časi končajo s težkimi poškodbami, smertjo—s pobojem.

V odnošajih ljudi prevladuje čustvo prežetosti, zastarano in neozdravljivo kot utrjenost mišičevja. Ljudje se rode s to dušno boleznijo, podedujejo jo po očetu, in kakor črna senca jih spremlja do groba, porajajoč tekot življenja celo vrsto dejanj, gnusnih vlad svoje nesmiselne krutosti.

O praznikih se opoteka mladina pozno po noči dimov, v razcefrani, od blata in prahu zadelani obleki, z razbitimi obrzi, škodoželjno uživajo udarce, prizadete tovarišem, ali pa v

jezi ali v solzah nad prejetimi žalitvami, pijana in tožna, nearečna in zopna. Časih jih pripeljejo matere domov ali pa očetje. Pobero jih kjerkoli, na cesti ali v krčmi, do nezvesti pijane, obdelujejo jih s pavkami in s pestmi in jih potem bolj ali manj akrobno položijo v posteljo, da jih zjutraj zaraka, ko pretrse rezki glas piščali jutranji zrak, zbude na delo.

Močno zmerjajo in tepo otroke, vendar se zdi pijančevanje in pretepanje starcem popolnoma v redu—ko so očetje bili mladi, so tudi pijančevali in se pretepali, in matere in očetje so jih tudi nabijali. Življenje si je ostalo zmerom enako—medlo je potekalo kakor v kalnem potoku leto za letom, zvezano in spleteno s krepkimi in utrjenimi navadami, da je človek isto mišlil in delal dan za dnem. In nihče ni imel časa in ne volje, da bi poskušal izpremeniti to življenje.

Semertja prihajajo vnanji ljudje v predmestje. Izpočetka obračajo nase pozornost s tem, da jih nihče ne pozna, potem zbujajo lahno zanimanje s svojim pripovedovanjem o kraji, kjer so delali—časoma pa ni nič več novega na njih, ljudje se jih privadijo in nihče se zanje ne zmeni. Iz njih pripovedovanja je jasno, da je delavsko življenje povsod enako. In če je tako—kaj bi se človek razgovarjal?

Časih pa nekateri izmed njih pripovedujejo tuje reči, nezaslišane v predmestju. Ne prerakajo se z njimi, le nezaupno poslušajo čudne besede. Te besede zbujajo v njih ležajo jezo, v drugih nemirno upornost, tretje vznemirja lahna senca upanja na nekaj nejasnega, pa krepkeje pijo, da uduse nepotrebnimi nemir.

Opazivali na tujcu kaj neobičajnega mu prebivalci dolgo ne pozabijo in na človeka, sebi nepodobnega, gledajo z neumljivo bojaznijo. Strah jih je, da v res človek v njih mirno, četudi težko življenje nekaj takega, kar bi zmotilo otožno enakomerni tok. Ljudje so vajeni, da jih življenje davi zmerom z enako silo, in brez upanja, da se izpremeni kdaj na boljše, vidijo v vsaki izpremembi še težje breme.

Ljudem, ki govore o novem, prebivalci molče obračajo hrbet. Ti ljudje odhajajo kdoevkam, ali pa ostanejo v tovarni in žive odločno sami zase, če se niso mogli zlit z enolično maso predmestnih ljudi v eno celoto.

Petdeset let takega življenja, in človek umre.

II.

Tako je živel tudi ključar Miha Vlasov, temen človek, drobnih oči, ki so nezaupljivo gledale izpod gostih obrvi, z nelepim nasmehom. Najboljši ključar je bil v tovarni in najjunačnejši v vsem kraju. Z vodstvom tovarne je bil zmerom navzkriž, zato je malo zaslužil; vsak praznik je koga naklestil, nihče ga ni maral, vse se ga je balo. Lotili so se ga—ne enkrat, ampak vselej brezuspešno. Kadar je Vlasov videl, da grede ljudje nadenj, je pograbil z roko za kamen, za desko ali za kos železa, široko je razkoračil noge in molče čakal sovražnikov. Lica njegova, porasla od oči do vratu s črno brado, in kosmate roke so zbujale strah. Zlasti pa so se bali njegovih oči—drobne in strepe so prevrtače človeka kakor jeklena svedra, in vsak, kdor se je srečal z njegovim pogledom, je začutil pred sabo divjo, nebrzdano silo, strahu nedostopno, pripravljeno, da bije brez usmiljenja.

—Poberite se, nesnage! — je dejal zamolklo. Skozi goste kocine na obrazu so se bliščali strašni, veliki, rumeni zobje. Ljudje so se razšli in poluglasno zabavljali.

(Dalje prihodnjik.)

zidu, da je skoraj kleče obvisel ob njem. Njegov soseď berač mu je prvi izsilil nekaj besed, kdo, odkod in kaj je...

Bil je gasilec iz vasi Udže. K vojakom bi se bil moral prijaviti, pa se ni. Da, in on je gasilec. Ti nosijo uniformo in bi morali menda po njegovem veljati toliko ko vojak. Vendar se niti tega svojega računa ni dobro zavedal. Gledal je okrog po sobi, kakor da se mu ta prokleta "vojašnica" na vso moč gabi in bi se ji rad za ta dan, dokler ga še ne preoblečejo, še odtegnil.

"Hm; vojašnica!" — se je bridko zasmel starešina.

"Zdaj boš pa za kazen še pol leta dal služil, ko mi," ga je narahlo močno, visok Furlan.

Najstarejši član naše celice, bivši fašist, ki je rad pripovedoval, da je njegov znanec Musolini poln vraž in da dela vse, kar se mu je ponotič sanjalo, je takoj opazil, da bi se z novim tovarišem lahko še zelo zabavali. Vpregel je torej takoj mladeni strah pred vojašnico v svojo igro in pričel s sobnimi vajami. Itak je bil pri nas v navadi večerni skupni sprehod; drugače sprehod v sobi ni bil mogoč. Korakali smo v trikotniku drug za drugim po ure. Ta dan pa si je starešina prilistil nekakšno poveljstvo in oblastno pozval novince:

"Vstani! Zakaj stajaš? Urno, le urno! Stopi v vrsto in glej, kod boš hodil. Tu je vojašnica, ne pa gasilstvo, kjer si se lahko zaletaval z glavo v brizgalno. Zgiblj se!"

S težavo in dokaj neroden se je fant zavlekel med nas. Bil je že utrjen, mi pa smo stopali tesno drug za drugim in ga gnali naokrog, tako da se je že spčetka ves zmedel. Vsa hip je poveljnik ali kdorkoli zarenčal nad njim, ga sunil ali zatožil, da ne stopa pravilno. V črni obleki mu je bilo očitno zelo vroče.

Ena, dve, ena, dve...

To vežbanje je prekinil paznik, ki je odprl vrata, polkal novince in čim je tega videl spet zaloputnil. Uvrstili so ga torej resnično v našo celico. Tisti hip smo se vsi jetniki skoraj začudili, da je kdo sploh mogel zapreti slabotnega v ječo. Med tem smo namreč vsi spoznali, koliko je bila ura pri njem, in smo trdno vedeli, da ga kmalu izpuste. Saj ni mogoče, da bi beba res uvrstili k vojakom; zato ga tudi v ječo niso smeli zapreti.

On pa se še ni zanašal v svoji novi okolici, in to je bilo videti docela naravno. Vedel in gibal se je kakor človek, ki ni bil še nič po svetu in ne ve kaj je ječa. Vse bi bil lahko še doživel in bi mu bilo vse novo. Zdaj pa... so ga naenkrat vzeli k — vojakom. Prav nič več mu ni bilo. Dobro je poznal morda samo gasilske brizgalnice. O tem smo bili kmalu vsi istih misli, zato pa je starešina kot psiholog izrednih tipov še tem bolj užival, ko je "moža" vežbal.

Preden je nastala tema, so vrgli pazniki v našo celico zanj še eno slamnjačo, odejo in rjuho. Torej ga le ne izpuste. Poveljnik je triumfal, gasilec je strmel in vdano gledal. On že ne bo služil vojašnice, vsaj danes še ne.

"Kam pa pojdeš?"

"Domov."

"Ah, zdaj ne greš več domov, dragi moj. Tukaj ostaneš in jaz bom tvoj poveljnik. Razumeš? Pozor! Mirno! Pozor!"

Starešina se je postavil v stojo poveljnika.

Spet smo vsi planili pokonec in obstali, ko na povelje najvišjega častnika. Nato je slovesno dovolil razhod.

"Ali ne pojdemo ven?" je skrivoma vpraševal novinec in taval zdaj k nemu zdaj k drugemu.

Končno ga je nekdo upotil k poveljniku. Gasilec je stopil pred ležečega tatu, ki si je zvil cigareto, ga strumno pozdravil in polglasno iztislil dvojce besed:

"Prosim izhod!"

"Kaj? Izhod?" je zavpil ta s svojega ležišča nanj in ga s pogledom dušil tlak. "Ti že jaz pokažem, kako pojdeš ti ven. Prvi se spraviš spat. Si razumel?"

"Razumel."

Ta kazen se mu pa očitno ni zdelo možna, posebno še, ko sta

se dva Furlana kar sama jela odpravljati na sprehod. Taval je še dalje po sobi, nevrno buljil v steno in pri oknu lovil paznike, ki so ga bili zjutraj priveli, pa prosili še njih dovoljenja, da bi smeli iti ven.

"Ven! Ven!" je klical boječe in hkrati obupaval, ker se mu niso odzvali. Kmalu pa se je želja, da bi šel ven, na svobodo, razrasla v njem in postal je uporen.

"Ven!" je klical. Jaz hočem ven, v mesto."

Stopil je k vratom in jel tolči s pestmi vse vprek po železu in lesu. Zdelo se je, da prične veka-kakor neboljeno kaznovano otroče.

"Čemu vpilješ? Molči! Zdaj si v ječi. Tu ni vojašnica. — Jaz sem starešina in odgovoren za to, da je tu mir. In sedel boš še, da boš črn," se je nenadoma zadri nad njim tat starešina.

Ni bilo takoj razumljivo, zakaj mu pripoveduje resnico; ali hoče s tem nastopom svojo žrtev ugnati, prebuditi iz vrtoglavo ali sebe preveriti, da nima opravka z bebecem temveč le z otročjim kmečkim mladeničem. Morda se mu je v duševnost zmedenega in trpečega človeka zdelo njegovi bližja ali celo v bistvu ista. Ali pa sploh ni hotel priznati, da je bebec drugačen, usmiljenja vreden človek.

Bebec ga je debelo pogledal.

Očitno je bilo le to, da se ga nič več ne boji. Nihče ni več mogel iz njegovega pogleda dojeti, kaj se godi v tej duši. Zdelo se je, da besede "ječa" sploh ni slišal, kakor da je torej sploh ne razume. Zavedel sem se, da vidim tu prvič človeka, ki mu beseda "ječa" ne pomeni ničesar.

Silil je uporno v starešino, kakor sršen, bil z desno nogo po vratih in vplil:

"Ven! Jaz hočem ven!"

Zaletaval se je nato nekaj časa v les in hropel, potem je pričel znova brcati s čevlji in ropotati s pestmi po vratih. Od zunaj so se začutili nagli koraki in kletvice.

"Kdo je tu? Kdo vpilješ?"

Nato se je zavrtel ključ in novinec je plašno odletel na sredo sobe, kamor ga je z enim zamahom pahnili vstopivši stražnik. Jetnika pa to ni iztremilo. Kakor da se je v istem hipu zavedel novega položaja, je poln upanja veselo kriknil:

"Ven, ven, gospod! Jaz hočem ven."

"Miruj, sicer te vržem v kletnico!" mu je odgovoril oni in spet zaloputnil dver. "Mir! Razumeš?" je še dodal zunaj, ko je besneč znova planil k izhodu.

Siromak ni več pazil, kam udarja s pestmi. Padale so s trudečem, ko kamenje. Končno se je upeljal in za trenutek popustil, nato pa spet glasneje vil svoje prošnje: "Ven! Sprehodi, ven!"

"Jaz hočem v kino," je priznal končno.

"Kaj? Kaj hočeš? Kam?"

"V kino. V kinematograf."

V hipu nas je premagal vse glasen smeh. Paznik je naglo odšel.

"Saj se ti blede, Udža," je pomirjeval starešina in se smejal kisló, kakor da je fantu nehoti nekoliko nevoščljiv za njegovo duhovito domisljico in hladnokrvnost. "Ti pojdeš seveda nočito še v kino, mi pa spat in nič... Ne, mi vai pojdemo v kino. V kino! Hahaha, hahaha."

— Počenil je k svoji napol razgrnjeni slamnjači na tla in se histerično krohotal.

Gasilec je še nekaj časa razbijal po vratih in stokal. Nato ga je berač pripravil tako daleč, da je pomagal urediti svojo zanikerno posteljo. Bilo je že temno. Ko je vstopila večerna kontrola in je nadzornik pokaral vso celico zaradi nenavadnega popoldanskega hrupa in slabega vedenja, je gasilec pribito stal kraj svoje slamnjače ne da bi črnil. V njegovih očeh se je motno odražala velika duševna utrjenost.

Paznik kladivar je pristavil lestvico k oknu in preizkušal goste palice križa. Vmes je včas natančneje prisluhnil, nato je kladivce spet gladko zapel v vsakdanjem taktu. Tin, tin, tin tin tam tin tin, trrr...

Poslušali smo in čakali, da so obšli vse celice in vsa nadstropja, potem smo se sleknili pod medlo žarnico na svoja ležišča. Ognjegasca so mučili komarji in drug mrčes, da dolgo ni mogel

—Federated Pictures.

Bob LaFollette Jr. se vrača v Washington, kjer bo nadaljeval s svojim delom v senatu, v kategera je bil ponovno izvoljen pri novembrskih volitvah na listi progresivne stranke.

zaspati. Sredi noči nas je vzbudil iz sna njegov klic:

"Ali nisem ves razjeden in opikan po obrazu? Ali nisem oklan?"

Smilil se nam je vsem že tako, da ga ni nihče udaril. Najbolj pa se nam je smilil zato, ker še ne ve, kje biva, ne ume, da je tu ječa.

Končno je privabil nadzornika, ki je pregledoval jutranje straže, in ko je ta obstal pod oknom, je zastavil tudi njemu svojo neizprosno vprašanje:

"Ali nisem oklan? Ali mi ni že popolnoma razjedlo obraz?"

Zjutraj je ležal izmučen na

plevnici. Tudi naši obrzi so bili izmučeni. In kljub temu on še ni razumel, da je to ječa.

Potem je bilo res skoraj vse tako, kakor v vojašnicah. Ob osmi smo odhajali na sprehod, njega pa so odvedli — na svobodo.

"V drugo četo pojdeš," mu je pojasnjeval starešina, bivši fašist in zmaheval z glavo. — "Mi te ne maramo."

"Da res ne bi ničesar razumel o ječi?" so nevrno odkimavali na dvorišču jetniki iz sošednih celic, ko je odšel.

Ni se jim zdelo verjetno.

"Bivati en dan v ječi in ne razumeti? Ne, tega pa jaz ne razumem," je dejal nekdo.

"Ko bi le jaz mogel tako; da ne bi nikdar razumel tega, da mi lahko vzemo svobodo. To bi bil srečen človek!" je vzkliknil drugi.

"Mene ječa že ni pustila tako nepokvarjenega akosi kremplje."

"Moral bi biti pravi hudič... Na..."

"Bebec, kakor tale vaš," je naglo dejal mlad socialist.

"Ali pa solnce," se je oglašil njegov prijatelj Furlan, tovariš iz naše celice, in nadaljeval je razvnetje: "Da bi šel lahko skozi sto teh jam, akosi ječe vsa sveta in niti trenil!"

"Moral bi imeti v sebi sam zar, samo solnce, tako svetlo podobno," je dodal oni mirno.

Jetniki iz naše celice smo se ob njegovih besedah presenečeno združili in se spogledali. Obmolknili smo, kakor da leži med nami drobni solnčni četverkotnik, ki smo ga opazovali dotlej vsak dan.

Poslej je bilo v naši celici vsako popoldne še tišje. In ko smo se nekaj tednov pozneje razšli, se mi je zdelo, da je ostalo v nas vseh nekaj drobnega pramena solnca.

Iz Jadranskega koledarja.

NAROČITE SI DNEVNIK PROSVETO

Po sklepu 10. redne konvencije se lahko naroči na list Prosveta in priteje eden, dva, tri, štiri ali pet članov iz ene družine k eni naročnini. List Prosveta stane za vse enako, za člano ali medčlano \$0.00 za eno leto naročnino. Ker pa člani še plačajo pri aneementu \$1.20 za tednik, se jim to pršteje k naročnini. Torej sedaj ni vsraka, reči, da je list prodra za člano S. N. P. J. List Prosveta je vaša lastnina in gotovo je v vsaki družini nobda ki bi rad čital list vsak dan. Cena lista Prosveta je:

Za Druž. države in Kanado \$0.00	Za Člano in Člano je \$0.00
1 tednik in..... 4.00	1 tednik in..... 4.00
2 tednika in..... 2.00	2 tednika in..... 2.00
3 tednike in..... 2.00	3 tednike in..... 2.00
4 tednike in..... 1.00	4 tednike in..... 1.00
5 tednikov in..... nič	5 tednikov in..... 1.00

Za Evropo je..... \$0.00

Izpolnite spodnji kupon, priložite potrebno vsoto denarja ali Money Order v pisnu in si naročite Prosveto, list, ki je vaša lastnina.

Pojasnilo:—Vselej kakor hitro kateri teh članov preneha biti član SNPJ, ali če se preseli proč od družine in bo zahteval sam svoj list tednik, bode moral tisti član iz dotične družine, ki je tako skupno naročena na dnevnik Prosveto, to takoj naznaniti upravnštvu lista, in obenem doplačati dotično vsoto lista Prosveta. Ako tega ne store, tedaj mora upravništvo sniti datum za to vsoto naročniku.

PROSVETA, SNPJ, 2657 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

Priloženo pošiljam naročnino za list Prosveto vsote \$.....

1) Ime.....Čl. društva št.....

Naslov.....

Ustavite tednik in ga pripilite k moji naročnini od sledečih članov moje družine:

2).....Čl. društva št.....

3).....Čl. društva št.....

4).....Čl. društva št.....

5).....Čl. društva št.....

Mesto.....Država.....

Nov naročnik.....Star naročnik.....

Nov naročnik.....Star naročnik.....

Nov naročnik.....Star naročnik.....

Nov naročnik.....Star naročnik.....

Nov naročnik.....Star naročnik.....

Nov naročnik.....Star naročnik.....

Nov naročnik.....Star naročnik.....

Nov naročnik.....Star naročnik.....

Nov naročnik.....Star naročnik.....

Nov naročnik.....Star naročnik.....

Nov naročnik.....Star naročnik.....

Nov naročnik.....Star naročnik.....

Nov naročnik.....Star naročnik.....

Nov naročnik.....Star naročnik.....

Nov naročnik.....Star naročnik.....

Nov naročnik.....Star naročnik.....

Nov naročnik.....Star naročnik.....

Nov naročnik.....Star naročnik.....

Nov naročnik.....Star naročnik.....

Nov naročnik.....Star naročnik.....

Nov naročnik.....Star naročnik.....

Nov naročnik.....Star naročnik.....

Nov naročnik.....Star naročnik.....

Nov naročnik.....Star naročnik.....

Nov naročnik.....Star naročnik.....

Nov naročnik.....Star naročnik.....

Ivo Grahor: SOLNCE

Bilo je v Comu. Naša soba je imela dvojce oken, obrnjenih v kot dvorišnega obzidja, ki je zapiralo sleherni razgled. Počutili smo se kakor pod zemljo.

Spali smo na tenkih slamnjačah, položenih na vlažni tlak. Vsa naša obramba proti nadležnim komarjem je bila ponoči edina rjuha.

Od prvega dne, ko sem prišel jaz v to celico, je bil tu še samo en jetnik, nekdanji fašist, spolno bolan zvodnik, ki so ga zapirali zaradi tatvine. Pozneje so prišli v našo celico trgovci, berači, potujoči muzikanti, cerkveni tat, delavec, večina delavci, ki so se vračali brez dovoljenja s kmetijskih del iz Francije. Razen mene v naši celici ni bilo političnih jetnikov; vsaj vedeli nismo, kdo se šteje med njih. Razdeljeni smo bili po vseh sobah in vseh nadstropjih in s njimi sem se le kdaj pa kdaj srečal na sprehodu.

Kljub velikemu dotoku novih jetnikov in osumljenec je postajalo bivanje v naši ječi čedalje mučnejše in dolgočasnejše; težka noč, budnica, snajenje, zajtrk — kruh in voda, sprehod po dvorišču, večni zasliševanje ali zdravnik, obed, topo poseda, nje ob stenah v popoldanski so-parici, ko je v nabasani sobi pri-

manjkovalo zraka za dihanje, iz nevolje nastajajoči prepiri, in spet voda, ropot straže, ki pregleduje okna, pesem kladiva na križastih, močnih rešetkah, poslednji dovpti in premetavanje po ležiščih, pojoči komarji nad nami, slabotna svetloba pojema-joče žarnice, valovi mestnega večernega šuma, zadevajoči se onkraj ob zid, večni pok avtomobila, noč.

Vsako jutro smo postel